

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ДРЖАВНА СТРУЧНА МАТУРА

ТЕСТ –АВГУСТ, 2026 г.

Забелешка:

- Одговорите на прашањата од отворен тип се прифаќаат како точни ако се со приближна формулација како дадената во упатството за оценување,а ќе се вреднуваат со 0 поени ако се во комбинација на точен и неточен одговор.

- Вреднувањето на одговорите во способноста пишување ќе се оценуваат според посебна листа на критериуми за оценување која се прецизира за секоја испитна сесија.

-одговорите на задачите напишани со молив, се вреднуваат со 0 поени.

<i>ЛИТЕРАТУРА</i>				
Број на испитна задача во тест книшката	Број на цел која се проверува	Појаснување со точни одговори	Барања	Поени
1. Извадок „Раѓање на зборот“ од Ацо Шопов	Цел број: 1, 4, 5 , 9	1.1. Г) астрофична; 1.2. А) „Зборот се двои од темнината“; 1.3. Б) тежина и напор; 1.4. А) раѓање и светлина; 1.5. Б) „Дениција“; 1.6. В) На современата македонска литература.	6	Вкупно 6 поени, по 1 поен за секое прашање

2. Извадок од „Сердарот“ од Григор Прличев	Цел број: 1, 5, 7	2.1. Кузман Капидан 2.2. словенска антитеза 2.3. мајката на Кузман Капидан 2.4. црни мисли 2.5. Марија 2.6. поема 2.7. грчки јазик 2.8. „О Арматолос“	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање
3. Извадок од „Тартиф“ од Ж.Б.П. Молиер	Цел број: 1, 4, 5, 9	3.1. прави раздор; 3.2. скриената врска не е грев / (цитати: „невидено зло-не е зло“/, „А грев не е она што се врши тајно“); 3.3. под масата. 3.4. се заканува/ арогантно/ 3.5. во домот на Оргон 3.6. верското лицемиерие/измама. 3.7. комедија. 3.8. класицизам.	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање

	ТЕОРИЈА НА КНИЖЕВНОСТА	4. В) Расказ. 5. Б) Сериозните конфликти и катастрофи на луѓето. 6. В) Роман. 7. В) да е анонимна. 8. А) стилистика. 9. В) сатирична поезија-убавина на природата.	6	Вкупно 6 поени, по 1 поен за секое прашање

ЈАЗИК				
		10. Б) Заврна и сите се разбегавме дома. 11. Г) Стотина денари му недостигаа за да си го купи омилиот џемпер. 12. В) Тој беше толку нервозен што му се тресеа рацете. 13. А) Кога ќе ти одговара, ќе дојдам. 14. Г) друшка. 15. А) синоними. 16. А) Многу си личите со мајка ти, крушата под	21	Вкупно 21 поени, за секое прашање по 1 поен

		круша паѓа. 17. Б) Чешки 18. Минатото неопределено време изразува минати дејства (без укажување на конкретен момент во минатото). 19. Вчера. 20. Станбен простор. 21. Запирка. 22. Еднозначни и повеќезначни. 23. Сите зборови што упатуваат на разговорна лексика. 24. На глава ми се качи. 25. Западното говорно наречје. 26. Публицистичкиот функционален стил. 27. Сливовитост и изразност (експресивност). 28. „Неколку зборови за македонскиот литературен јазик“ / „Неколку зборови за македонскиот литературен јазик“. 29. Прочита. 30. Женски род (ж.р.)		
--	--	--	--	--

--	--	--	--	--

ЧИТАЊЕ

Број на испитна задача во тест книшката	Број на цел која се проверува	Појаснување со точни одговори	Барања	Поени
31. „Дали користењето на социјалните медиуми е корисно или штетно за младите?“	Цел број: 1, 2, 5, 7	31.1. Б) 12-21 години. 31.2. В) Родени се во свет на технологијата. 31.3. В. Споделувањата со семејството се намалуваат, а времето поминато со врсниците се зголемува. 31.4. Б) Станува важен проблем на нашето време. 31.5. Б) воведуваат ограничувања во користењето. 31.6. В) Не е конструктивно и корисно решение. 31.7. В) Помагаат во одржување на социјалните односи. 31.8. В) Секоја споделена содржина може да остави трага и да предизвика проблеми во иднина.	8	Вкупно 8 поени, по 1 поен за секое прашање.
3 32. „Дали 2026 година ќе биде пресвртна точка во решавањето на глобалните климатски и еколошки проблеми?“	Цел број: 1, 2, 5, 7	32.1. Опишана е како година кога еколошките кризи стануваат дел од секојдневниот живот. 32.2. (Се дефинира) како глобална година на рехабилитација. 32.3. Самитот COP-30. 32.4. Праведно напуштање на фосилните горива и запирање на уништувањето на шумите.	10	Вкупно 10 поени, по 1 поен за секое прашање.

ПИШУВАЊЕ

33. Се пишува текст на тема: Текст од 260 -460	Цел број: 6	- Не се одземаат поени ако текстот има: 260-460 збора - Се одзема 1 поен од критериум композиција ако текстот има: 251 - 259 збора или 461 - 470 збора - Текстот не се прегледува доколку има помалку од 250 збора, односно повеќе од 471 збор. - Во вкупниот број на зборови не се бројат зборовите од насловот. - Датумите се бројат по еден збор за ден, месец, година. (пример – 16.06.2010 има 3 збора) Тема 1: Улогата на стручното образование во формирање на критичко размислување и граѓанска одговорност Размисли што би пишувал/-а на темата, појасни дали и на кој начин стручното образование има улога во формирање на критичко размислување и граѓанска одговорност. Заземи критички став, може да се согласиш или да го негираш зададениот наслов, а своето мислење изрази го преку јасни, логички поврзани и последователни аргументи. Објасни како стручното образование преку практична настава, работа на конкретни задачи и реални ситуации ја развива способноста на поединецот да анализира и проценува информации, да носи одлуки и да ги разбира последиците од своите ставови и постапки. Наведи најмалку два аргументи поткрепени со конкретни	барање 1	Вкупно 13 поени
---	----------------	--	----------	-----------------

		факти и примери со кои ќе ја објасниш важноста на стручното образование во развивање критичко размислување кај младите и нивна подготовка за активно и одговорно учество во општеството и на пазарот на трудот. Искажи го твојот став за улогата и влијанието на стручното образование кај младите како критички и активни членови во општеството и наведи соодветни примери од училиштето, практичната настава или секојдневниот живот. Заокружи со сублимирање на својот став за темата и за тоа на кој начин стручното образование придонесува за формирање на критичкото размислување и развој на граѓанска одговорност кај младите. Употребувај стандарден македонски јазик и ракописно писмо и внимавај на правописот, лексиката, синтаксичките и интерпункциските правила. Тема 2: Зошто е важно да се помага на другите во секојдневниот живот Размисли што би пишувал/-а на темата, појасни зошто е значајно да се помага на другите и каков бенифит имаат тие што помагаат и тие на кои им е понудена помош. Заземи критички став, може да се согласиш или да го негираш зададениот наслов, и користи јасни и последователни мисли за да го искажеш ставот за зададената тема. Наведи најмалку два аргументи поткрепени со конкретни факти и примери за твојот став за темата со што ќе појасниш зошто е важно да се помага на другите луѓе во животот. Искажи го твојот став за тоа како се чувствува младиот човек кога некому ќе помогне (создавање атмосфера на доверба и етички вредности – емпатија и сочувствување, борба против		
--	--	---	--	--

		нееднаквост, чувство на лична исполнетост и среќа) и наведи соодветни примери со кои ќе го поткрепиш своето мислење Заокружи со сублимирање на својот став за темата и сумирај зошто е важно да се помага на другите во секојдневниот живот од социјален, етички и психолошки аспект. Употребувај стандарден македонски јазик и ракописно писмо и внимавај на правописот, лексиката, синтаксичките и интерпункциските правила.		
--	--	---	--	--

- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување, доколку содржината на текстовите не соодветствува на зададената тема.
- Кандидатот ако пишува во есејот со печатни букви му се одземаат 5 поени од освоените поени на есејот.
- Одговорите на задачите напишани со молив се вреднуваат со 0 поени.
- Кандидатот го губи правото да биде оценуван според предвидените критериуми за способноста пишување, доколку во напишаниот текст има повеќе или помалку зборови од предвидениот број на зборови дадени во Упатството за оценување за конкретната испитна година.

Во упатството за оценување, покрај критериумите, ќе стојат и следниве насоки кои ќе треба да се употребуваат од сите оценувачи во процесот на оценување на тестовите:

- Текст, без разлика на која од дадениот избор на теми е пишувано, ако е напишан на дијалектен јазик, за критериум **Јазик** добива 0 поени.
- Текст во кој се читаат цитати без наведен извор, преземени делови од туѓи текстови, критики и слично, без наведен извор или истите се парафразирани без именување на авторот, за критериумот **Содржина** добива 0 поени.